
**ALTRES ESPAIS I MOMENTS
D'EVANGELITZACIÓ I DE CATEQUESI.
LA DIMENSIÓ FESTIVA DE LA COMUNITAT**

Ramon M. Bosch i Vendrell

Curs bàsic de Pastoral.- Balaguer, gener de 1999

ALTRES ESPAIS I MOMENTS D'EVANGELITZACIÓ I DE CATEQUESI: LA DIMENSIÓ FESTIVA DE LA COMUNITAT

Ramon M. Bosch i Vendrell

1.-INTRODUCCIÓ

“Altres espais i moments d'evangelització i de catequesi: la dimensió festiva de la comunitat”. Un llarg títol per resumir una tasca àmplia, difícil de pautar, creativa i que entronca amb el moll de l'ós de la missió de l'Església.

Ens diu el Concili Provincial Tarraconense en el seu Prefaci:

“L'Església te la missió d'anunciar Jesucrist a tots els homes sense cap coacció mundana, de comunicar als creients la vida divina per la gràcia de l'Esperit Sant en els sagraments i d'ajudar els fidels a viure en la fe i l'amor. La seva missió no és la d'estructurar la societat en les qüestions temporals, ni determinar directament les grans qüestions de la política, de l'economia o de la cultura. Els cristians, però, com l'ànima en el cos, estan cridats a vivificar segons l'Esperit de Déu totes aquestes realitats en les quals viuen, presents i forasters alhora (cf. Carta a Diognet). Als fidels laics, especialment pertoca fer que l'Església, mantenint-se en la seva identitat, no esdevingui culturalment i socialment irrellevant, ja que la fe veritable tendeix a evangelitzar totes les cultures i a enriquir-se amb els seus valors, purificant-los, si cal, amb un diàleg respectuós i fructuós”.

Des d'aquesta crida i invitació del Concili te sentit parlar “d'altres espais i moments evangelitzadors”. L'Església no pot ser només entesa com un centre de serveis en el qual s'atén aquell qui truca. Sense descuidar aquesta dimensió important i fonamental de la cura d'aquells qui formen el Poble de Déu, l'Església ha d'esdevenir llevat dins la massa, i per tant ha de ser allà on es troba aquesta massa per tal de vivificar-la amb el foc de l'Esperit i obrir-la al do de l'amor de Déu.

Per la celebració dels sagraments som units a Jesucrist: transformats, alimentats, reconciliats, envigorits, per Ell mateix. Per la catequesi, en el seu sentit més ampli, anem aprofundint en la raonabilitat de la fe, per la pregària i el servei ens obrim al do de Déu i a l'amor dels germans. Per aquest procés esdevenim llevat, apunt per comunicar l'Esperit rebut. Aquesta acció es realitza en els espais i els moments propis de la comunitat cristiana.

Aquesta tasca esdevé plena quan s'assumeix la missió, que te dues dimensions que han de ser complementàries:

- * L'anunci explícit del Regne de Déu, com terme i motor del devenir de les persones i de la història.
- * El treball colze a colze (anunci implícit) amb les persones que, des dels diversos àmbits de la nostra societat, *“malden per descobrir la veritat i el bé”* (Concili Prov. Tarr.,1.b).

En parlar, doncs, d'altres espais i moments, no referim a realitats alienes o paral·leles a l'evangelització ordinària de l'Església, sinó a la lògica extensió de la missió pròpia de l'Església.

És aquí on pren una especial força la dimensió festiva de la comunitat cristiana. La festa, la celebració, la joia, el temps ofert a la lloança, ens obren a la gratuïtat:

- * Acció de gràcies.
- * Reconeixement de Déu com a autor de la tasca evangelitzadora.
- * Lloc de trobada amb la recerca de felicitat de molts homes i dones.
- * Un espai de contacte amb l'experiència creient sense necessitat de verbalització (símbol, sentiment, espontaneïtat...).

I, finalment, aquesta recerca d'altres espais, és una invitació a descobrir que la tasca evangelitzadora, per la cristià, no és sectorial, sinó que abasta **la totalitat de la persona**, de les seves relacions, i que abasta **totes les persones** en els diversos àmbits de la vida privada i social.

2.- ELS PRIMERS CRISTIANS

Els apòstols van viure l'experiència pasqual com un esdeveniment trasbalsador. Havien acompanyat Jesús durant els anys de predicació, van veure els signes transformadors davant dels malalts, els posseïts, alimentant una multitud... uns gestos que durant la vida de Jesús els deixebles van viure de manera ambigua. a voltes sense comprendre, a voltes realitzant-los com l'adolescent que comença a descobrir les seves capacitats (Lc 10,1-20).

Els apòstols havien sentit l'anunci de la Passió, però era una situació massa injusta per a ser assumida (Lc 9,43-45). Fins i tot la resurrecció era una pedra d'ensopec (Mt 16,21-28).

Arribada la Pasqua s'esdevé tot el que Jesús havia anunciat, i de pressa. Els deixebles viuen perplexos, però segueixen oberts a la promesa de Jesús: *"l'Esperit de la veritat, us conduirà cap a la veritat sencera"* (Jn 16, 13). I la promesa es realitza en la Pentecosta (Fets 2, 1-13).

A partir d'aquest moment, plens de l'Esperit, s'obren a la dobles tasca:

- * Refermar la seva adhesió a Jesucrist i comunicar a tothom que l'esperança que els ha mogut és veritable (Predicació).
- * Construir la comunitat cristiana en ordre a l'evangelització, reunida al voltant del Crist Ressuscitat i moguda per l'Esperit que han rebut a mans plenes.

2.1.- Fets 2,42-47: Una Rosa dels Vents.

La comunitat que neix de l'experiència pasqual i de la Pentecosta, ha de tenir tots els elements necessaris per esdevenir cohesionada (unitat en l'Esperit, comunió alimentada per la fracció del pa), fidel a Jesucrist (ensenyament dels apòstols, doctrina), oberta al do de Déu (pregària) i conseqüent amb la vida de Jesús (compartir el béns, caritat).

És una comunitat ordenada a la missió que Jesús li ha encomanat (Mt 28,16-20) i no pas al tancament en si mateixa (secta). Les seves característiques l'han de fer capaç d'aproximar-se als homes i dones de cada temps, de cada societat, i en tots els seus àmbits.

Aquests seran els quatre elements recollits a Fets 2,42-47. Esdevindran la Rosa dels Vents que conduirà l'expansió de la primera església i que faran el missatge de Jesús assequible pel testimoniatge dels cristians ("eren ben vistos de tot el poble").

Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries. Per mitjà dels apòstols es feien molts prodigis i senyals, i la gent sentia un gran respecte. Tots els creients vivien units i tot ho tenien al servei de tots; venien les propietats i els béns per distribuir els diners de la venda segons les necessitats de cadascú. Cada dia eren constants a assistir unànimement al culte del temple. A casa partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor. Lloaven Déu i eren ben vistos de tot el poble. I cada dia el Senyor afeia a la comunitat els qui acollien la salvació.

**COHERÈNCIA DE VIDA.
ÀMBIT DELS VALORS.**

Evangelitzar des del quotidià

**MÓN SIMBÒLIC I
SAGRAMENTAL**

FESTA

Actualitza
Commemora
Identifica

Festa
cristiana;

Presència a
la festa;

Discerniment
de la festa
(Funcions)

**ENSENYAMENT DELS
APÒSTOLS -DOCTRINA-**

**F
R
A
G
G
I
Ó
D
E
L
P
A**

**L
I
T
Ú
R
G
I
A**

**P
R
E
G
À
R
I
A**

**CONTEMPLA
TIUS.
ATENTS
ALS
SIGNES
DELS
TEMPS.**

Viure apunt
per donar a
tothom qui
demani raó
de
l'esperança.

* ÀMBITS DE
FORMACIÓ.

* ÀMBITS
DE
REFLEXIÓ

COMPARTIR ELS BENS.

CARITAT

**SOLIDARITAT
ACCIÓ SOCIAL**

**MÓN ACTIU -
TRANSFORMADOR**

La col.laboració amb iniciatives humanitàries i
de desenvolupament:

ONG

VOLUNTARIAT SOCIAL

2.2.- Quatre moments evangelitzadors.

a) Ensenyament dels Apòstols.

Immediatament després de la donació de l'Esperit Sant en la Pentecosta, el llibre dels Fets relata el discurs de Pere (Fets 2,14-36). Pere rellegeix la història de salvació (profetes, David,...) a la llum de Jesucrist, amb el qual ha pres tot un significat especial. L'ensenyament de Pere i els apòstols, dona sentit, configura i confirma en la fe la comunitat eclesial naixent.

La doctrina dels apòstols que va il·luminar la comprensió de la fe de les primeres comunitats seguirà al llarg dels temps essent l'element que confirmarà l'autenticitat de la fe en Jesucrist.

b) Fracció del pa.

La fracció del pa, l'Eucaristia esdevé el moment intens, íntim de comunió amb Jesucrist i amb aquells amb qui compartim aquest mateix pa. Sant Pau ens recorda també que és el moment autenticador de la comunió eclesial (1Cor 10, 14-22; 11,17ss.). Alhora en l'Eucaristia s'hi manifesta la dimensió de lloança, festiva i gratuïta, pròpia de tota celebració cristiana (CPT,59). És el resum de tota la vida cristiana, de la qual n'és font i cim.

Dimensió que en formes diferents adquireix tota la litúrgia: realització de l'obra de Jesucrist, en clima d'acció de gràcies i de lloança.

En l'Eucaristia Jesucrist segueix segellant l'Aliança definitiva entre Déu i els homes ("Anunciem la vostra mort, confessem la vostra resurrecció, esperem el vostre retorn"), i a través dels gestos sacramentals segueix compromès en acompanyar i fer possible aquesta Aliança.

c) Pregària.

La vida cristiana és resposta a la vocació, crida, de Déu a cadascú de nosaltres. Aquesta vida, doncs, només esdevindrà autènticament testimonial quan, amarada plenament de Déu, sigui transparència de l'Amor que és Déu mateix. És així com Pau ho afirma:

"He rebut de Déu el do de ser servidor de Jesucrist entre els pagans, exercint-hi la missió sagrada d'anunciar l'Evangelí de Déu (...). Per això puc gloriar-me en Jesucrist del meu servei a Déu; i només gosaré parlar d'allò que Crist ha realitzat a través meu perquè els pagans acceptessin la fe: ell s'ha valgut de la meva paraula i de la meva acció, acompanyades del poder d'obrar senyals i prodigis i de la força de l'Esperit de Déu." (Rm 15, 15b-19)

La pregària és l'espai on Déu va afaïçonant el cristià segons el seu disseny. Tomàs Merton, monjo, resumeix així l'esperit de la pregària:

"En la pregària coneixem Aquell qui ens coneix, sentim la presència d'Aquell qui ens té sempre presents, i estimem Aquell que sabem que ens estima." (Tomàs Merton, *Pensaments en la solitud*, Ed. Claret 1994).

d) Compartir els béns

Viure com a cristià abasta tots els racons de la persona i irradia tots els àmbits i estructures de la persona. La justícia, la caritat, la fraternitat que creix en el cor s'exten a les relacions amb els altres. En aquestes relacions ens hi juguem la fidelitat a l'Evangeli, i és en la Caritat on el cristià troba el seu element de judici (Mt 19, 16-24; 25, 31-46). No endebades el mateix Pau uneix íntimament l'Eucaristia amb els béns compartits, atacant amb duresa aquells que s'asseuen a la taula eucarística sense tenir en compte les necessitats dels germans (1 Cor 11, 17ss.).

Val la pena recollir en aquest apartat tot el que el Concili Prov. Tarraconense aporta en el seu capítol tercer.

e) Una rosa dels vents desproporcionada?

Aquests quatre elements cohesionen l'Església al voltant del Crist ressuscitat, l'envigoreixen amb el seu Esperit Sant i la disposen per seguir fidel a l'Aliança fins al retorn del Senyor gloriós.

Els diferents moments que representen realitzen tot l'ésser i la missió de l'Església. El menysteniment o la desproporció d'algun d'ells desfigura el rostre de l'Església:

* La descura de l'ensenyament dels apòstols (doctrina) acaba produint la manca de sentit de la pròpia comunitat eclesial, el seu arrelament a Jesucrist i disgrega la unitat. L'absolutització davant els altres tres moments fa perdre l'horitzó vital, salvífic i transformador al qual s'adreça.

* El descuit de la litúrgia acabarà ofegant la dimensió de lloança i de gratuïtat de la pròpia fe; la seva absolutització pot degenerar en un formalisme sense un efecte en la globalitat de la vida del creient.

* La falta de pregària aniria deixant el creient convertit en un ésser que fa coses, que aprèn conceptes i que es debat en idees, però, perdent el tresor de l'acció de l'Esperit en la pròpia vida es veuria fàcilment abocat al sense sentit de la seva acció i a la buidor de les paraules de la fe. El tancament en la sola pregària pot fer esdevenir en un espiritualisme desencarnat.

* La manca de caritat converteix la fe en un mer egoisme. L'absolutització de la fe com una tasca social és descuidar que creure és una vocació, i l'amor als germans una crida de Jesucrist.

3.- ESPERIT, QUÈ DIUS AL MÓN?

Parafrasejant la invocació del llibre de l'Apocalipsi, "què diu l'Esperit a les esglésies" (Ap 2,29), un cop hem penetrat en el misteri de l'Església convocada, reunida i transformada per l'Esperit, cal posar-se novament a la seva escolta per veure què diu aquest Esperit al món, al món d'avui, concret, aquell juntament amb el qual anem fent camí. Alhora tot escoltant la seva veu ens cal disponibilitat perquè faci dels nostres llavis la seva paraula, de les nostres mans la seva acció; pel nostre cor, aboqui el seu amor; per la nostra feblesa, n'enforteixi molts; per la nostra recerca de felicitat, porti joia als qui ploren; per la nostra fe, sigui present i reconegut en el món.

És d'aquesta disponibilitat d'on neix la tasca de l'evangelitzador. Els llocs, les persones, els moments han de cercar-se com a resposta responsable a la veu de l'Esperit. "Ai de mi si no evangelitzés", diu l'apòstol Pau. La creativitat evangelitzadora no serà un sol esforç de fer impossibles, ni l'esnobisme d'anar provant coses noves, sinó un esforç de fidelitat a Jesucrist i de docilitat a l'Esperit.

3.1.- El món simbòlic – sacramental.

Les persones fem moltes coses, sentim, anhelem... però fonamentalment SOM. I aquest ésser és el primer que manifestem. En el més profund de nosaltres mateixos som imatges del Déu vivent: pel coneixement de Déu i per la vida de la fe, aquesta imatge va esdevenint explícita i manifesta en la pròpia vida, i així aquesta vida esdevé sacrament (presència i acció) de Déu enmig del món, tot i que sovint entelat pel pecat. És la crida de Jesús en el diàleg amb els deixebles en el Sopar de comiat (Jn 14,5-14).

El que som ho expressem a través de gestos concrets: símbols del més profund i difícil de comunicar.

Dos espais privilegiats per comunicar aquest món simbòlic – sacramental, i, per tant, espais evangelitzadors (comunicadors de l'Evangeli que hem interioritzat i ens ha modelat segons el voler de Déu) són la coherència de vida i la festa.

a) Coherència de vida i valors.

La coherència de vida ens situa davant d'un mirall on s'hi reflecteixen juntes la imatge de Jesucrist i la nostra: en ella hi detectem en quina mesura aquestes dues imatges esdevenen una, o en quina mesura es distorsiona. Per la catequesi, la lectura de la paraula de Déu, la PREDICACIÓ i el testimoni de cristians que han viscut amb fermesa la fe, coneixem cada cop amb més fondària Jesucrist: en Ell hi trobem aquelles actituds, valors, manera d'acollir les persones... amb que Déu vol que configurem les nostres.

En la mesura que aquests valors que arrelen en l'Evangeli, es fan vida en cada cristià, aquest esdevé sacrament de Crist en tot el que hom fa, en els seus propis ambients, en l'interior de la llar, en la vida pública.

b) La festa.

La persona humana no és una pura raó. No tota la realitat de la persona pot ser resumida en treballs productius i conceptes: moltes dimensions necessiten la gratuïtat de la festa. A través d'ella hom s'identifica a través de molts signes. La festa no cerca aconseguir això o allò: la festa celebra... el goig d'un esdeveniment, la commemoració d'algun fet, d'agraïment vers algú, la felicitació gratuïta.

Per al cristià la festa és litúrgia, lloança a Déu, lloança que s'extén a través dels esdeveniments humans, i és així un lloc evangelitzador a compartir amb totes les persones de la nostra societat.

3.2.- El món actiu – transformador.

Al mateix temps que hom descobreix en la seva vida la imatge que Déu ha imprès, i n'està joiós; al mateix temps que hom expressa la joia de viure i l'agraïment pel món i per tot el que hi ha en ell, també descobreix allò que enterboleix aquesta imatge, o el camí que el món ha de recórrer perquè sigui com Déu el vol. En aquesta tasca ens sentim corresponsables de la tasca creadora i renovadora de Déu. Saber descobrir la realitat amb totes les seves riqueses i pobreses, i donar una resposta compromesa que potenciï allò que és bo, denunciï i combati allò que és dolent, i completi les mancances és l'objectiu de l'acció del cristià, acció que en molts espais i moments és compartida amb la resta de la societat.

a) Contemplatius i atents als signes dels temps.

El cristià mai pot llegir la realitat com un analista fred i distant, sinó que busca de mirar aquesta realitat amb els ulls de Déu... els esdeveniments no poden ser només encadenats de causes i conseqüències, sinó signes dels temps a través dels quals Déu es manifesta i espera una resposta creient.

Aquesta mirada necessita una llarga experiència de pregària, una seriosa experiència de Déu: en aquesta mirada ens hi juguem ser instruments de la salvació dels homes i dones del nostre ambient:

- * La lleugeresa de l'anàlisi ha de ser vençuda amb el compromís tenaç.
- * El derrotisme amb l'esperança davant la fidelitat de Déu.
- * El cansament de l'acció en la confiança en Jesucrist (*"veniu a mi els qui esteu cansats i afeixugats"*)
- * La manca de creativitat amb l'Evangeli.

Aquí tenim un bon espai d'evangelitzador si sabem col·laborar amb les persones, grups, associacions o entitats que recerquen camins de renovació amb sinceritat d'esperit: els llocs de formació, de debat, de solidaritat.

b) Solidaritat i acció social.

L'Església és escola de fraternitat, però si hem aprofundit en aquesta fraternitat descobrirem que no sols ens uneix a aquells que confessen Crist com a Senyor, sinó a tots aquells que Déu s'estima i estan cridats a la salvació: això és a tots els homes i dones. Estimar vol dir reconèixer la dignitat que Déu ha imprès en cada persona i el lligam profund que Déu ha establert entre tota la humanitat. Quan aquesta dignitat és malmesa en qualsevol dels seus membres, tots se'n dolen.

Juntament amb la descoberta dels signes del nostre temps cal un treball real per ajudar a que tothom visqui amb la dignitat que li és merescuda.

També aquest és un esperit compartit amb la resta de la societat: les ONG, el voluntariat social, l'acollida i ajut de les persones concretes son un camp on l'evangeli i és especialment sembrat, i on ha de seguir-s'hi sembrant. És alhora un lloc d'encontre privilegiat entre Crist i els homes i dones de bona voluntat.

Aquesta recerca de la dignitat de les persones arriba també a l'amor a la creació que Déu ha posat al servei de la humanitat. D'aquí en neix també

l'interès creixent per l'ecologia i les condicions ambientals en que la vida creix.

4.- EVANGELITZAR DES DE LA PREGÀRIA

En aquest apartat obrirem la recerca dels espais i moments evangelitzadors en el que al capítol anterior anomenàvem el món actiu transformador.

Prendrem com a patró de l'exposició l'esperit, l'estil, de l'Acció Catòlica, que al llarg d'anys ha imprès a l'església una petjada de recerca de la persona en ordre a obrir-la al coneixement de l'Evangelí i fer d'aquest el motor de la transformació del món, veient en els laics els artífex d'aquesta transformació.

Per a elaborar el fonament més teòric d'aquest apartat ens basarem, en moltes de les afirmacions, en l'obra *La Revisión de Vida; Toda nuestra vida en el Evangelio*, d'Albert Maréchal (Ed. Claret 1997).

4.1.- La fe i les persones com a punt de partida.

De l'experiència de Déu conreada amb la pregària, n'arrenca la fe. És des de la fe que llegim tota la realitat. Aquesta realitat és la que hi ha: no n'hi ha una per als cristians i una altra per als no creients. La fe, però, fa veure aquesta realitat amb uns ulls diferents: **AMB ELS ULLS DE DÉU** (veure el món com Déu el veu).

És aquesta mirada la que ens porta a veure el món esquinçat entre el Bé i el mal, i a la persona lluitant entre ambdós amb la seva condició pecadora. Al mateix temps la mirada de Déu és compassiva i esperançada. Veiem les persones, ens veiem nosaltres mateixos.

L'acció apostòlica exigeix aquest doble nivell: acció vers nosaltres (conversió constant), acció enfora (evangelització). Es realitza amb **PARAULES** (Anunci i denúncia) i amb **ACTITUDS** (Presència i acció), així és amb el **TESTIMONI**.

És una acció adreçada sempre a **PERSONES**, no a coses, perquè el testimoniatge s'adreça a la salvació, a la conversió, amb la única força que és l'Amor de Déu, i l'amor sempre és obertura a l'altre i desferrament de les coses.

Si l'objectiu són les persones concretes, en la seva realitat concreta, a aquestes caldrà trobar-les en aquesta realitat: sense perdre de vista l'objectiu fonamental (salvació oferta per Jesucrist), l'evangelització ha d'emprar aquells mitjans que li imposi cada temps i els homes. L'Església s'ha de fer present en el món d'una manera "indígena" (A. Maréchal) si vol fer que aquesta salvació sigui plena (creient, cultural, social, econòmica...).

4.2.- La manera de Jesús.

Jesús duu a terme un doble nivell d'anunci. En privat parlava i ensenyava els deixebles, el seu cercle més pròxim: els qui havien acceptat la crida a l'adhesió personal a Ell. Aquest anunci continuarà al si de la comunitat eclesial.

Ara bé, veiem en Jesús una actitud d'evangelitzar sempre, arreu on es trobi, responnent a cada situació des de la seva missió; podríem dir aprofitant qualsevol signe d'obertura de les persones, per tal de fer créixer o desvetllar el tresor de la fe. Jesús evangelitza sempre, perquè estima sempre i sense parar: i què deu ser evangelitzar, sinó estimar!, voler la salvació d'aquell amb qui compartim el camí de viure.

Provoca les persones a la fe (Mc 9,33). Ens mou avui aquesta sana provocació?. Sense violentar la llibertat de les persones, Jesús vol que la fe sigui clarament manifestada. Amb tot no estalvia els processos, a voltes llargs que requereix (diàleg amb la samaritana), a voltes incomplets (diàleg amb Nicodem, “no estàs lluny del Regne”), a voltes durs i decebedors (“hi ha dimonis que s’han de treure amb molta pregària”), a voltes impossibles (“el jove se’n tornà perquè era molt ric”).

4.3.- La figura de l’evangelitzador.

Arribar a altres espais o moments evangelitzadors demana un procés i uns trets en la vida de l’apòstol. Abans de les tècniques o els mitjans, cal la persona que surt a l’encontre de l’altre. Ho presentem de forma esquemàtica.

a) Evangelitzar-se:

- * El militant cristià és un home o una dona com tothom: tant que a voltes costa descobrir que la crida de Jesús va més enllà del present immediat i es fa difícil posar-se en actitud de conversió.
- * Fa un esforç de reflexió de la pròpia vida a la llum de l’Evangeli: mica en mica els esdeveniments prenen una nova dimensió (vistos amb la mirada de Jesús).
- * Descobreix la necessitat de fer primer el pas de fora cap endins: sentir la crida de Déu, i créixer en l’obediència al Senyor.

b) La responsabilitat evangèlica.

- * Comença l’obertura als demés: s’esdevé més una responsabilitat que un mer acte voluntarista.
- * És una responsabilitat de persones: les coses només tenen valor en funció de les persones.
- * Hi ha la plena presa de consciència de la pròpia vocació i de l’obediència amb que hom la respon.
- * Comença un testimoni assumit en la pregària.

c) Actuar.

S’inicia l’acció. No es pot confondre amb fer coses (no passaríem del pla de les coses). L’actuar de la fe es mou en l’interior de les persones, obre pas a l’Amor de Déu. Això, d’una manera especial pren relleu en la manera com llegim l’Evangeli: no podem limitar-nos a recollir uns petits fragments aïllats en ordre a il·luminar fets i accions aïllades, sinó que cal obrir-se a tota la persona de Jesús i a la seva missió redemptora.

d) La missió rebuda.

- * La missió del cristià és compresa dins i continuadora de la missió de Crist: som enviats.
- * Unió i comunió profunda entre els cristians: és una missió comuna.
- * No passa només per la paraula, sinó per tots els gestos salvadors.

e) Ressaltar el que és essencial.

* Jesús provoca l'anar a l'essencial de les coses, de les situacions... vegeu tots els diàlegs de Jesús durant la Passió (amb Pilat, amb els propis deixebles, amb Judes al moment de la traïció, el silenci davant Herodes, amb Maria i el deixeble estimat,...). No es tracta d'anar a "donar explicacions" sobre el que hom creu, sinó de canviar les persones girant-les vers Jesucrist.

* La pobresa, l'austeritat de vida ajuden a recentrar el que és important i testimoniar-ho amb una major força i credibilitat.

f) Els evangelitzadors units en estructures evangèliques.

* No podem perdre de vista la funció primordial de tot grup eclesial, i més si és un grup que s'adreça a transmetre l'Evangelí: la santificació dels seus membres. Això descriu tot un estil d'organitzar-se, de funcionar, de relacionar-se...

* L'Amor es posa en acció a través de la tasca apostòlica. Per això els apòstols han de viure units pel vincle de la Caritat, vincle que els unirà amb totes les persones vers les quals s'adreça el seu testimoni:

- Respecte i atenció a la persona.
- Confiança sobrenatural en les persones.
- Vocació total en Crist.

g) Formació i espiritualitat.

Per comunicar la fe cal aprofundir també en els seus continguts ("estigues a punt per donar a tothom qui us demani raó de la vostra esperança") i haver obert la pròpia vida a l'Amor que volem comunicar. Serà essencial la dimensió formativa (cursos, col·loquis, converses sobre la fe amb altres cristians, lectures...) i d'aturada espiritual (recés, exercicis, temps de pregària personal i comunitària, eucaristia...).

5.- ESPAIS I MOMENTS EVANGELITZADORS. EVANGELITZAR DES DE LA PRESENCIA.

El vent de l'Esperit que, arrencant del misteri pasqual de Jesucrist i omplint d'ella tota l'Església, s'obre camí enfora, al seu pas va arrabassant cap a si les realitats més concretes. Aquests espais concrets són els que d'una banda ens recorden la nostra responsabilitat evangelitzadora, i d'una altra la realitzen: en ells la crida de Déu es fa urgència.

Els nivells de concreció es fan especialment difícils, ja que prenen diversitat de formes en cada àmbit, persona i temps, però en destacarem quatre que poden ser comuns a la majoria de cristians, conscients que, ben cert això és un fort reduccionisme. Seran la llar, el món laboral (estudiantil per als més joves), el lleure i el veïnatge.

5.1.- La llar: bressol i escola de l'Evangelí.

Si una institució viu un canvi fort en la seva consideració, aquesta és la família. El model de família com estructura social adreçada bàsicament a la procreació i educació dels fills ha esdevingut un model fortament discutit. La durada de la cèl·lula elemental, la parella, i, àdhuc, la seva mateixa concepció, estant en un moment de molta transformació. No es tracta de fer aquí una anàlisi del fenomen de la família, però si constatar aquesta nova orientació que, si bé no amaga les seves febleses, d'una banda és la que hi ha, i de l'altra obre noves portes evangelitzadores.

El centre ja no és l'entorn social com a dissenyador del model familiar estandarditzat, sinó l'amor de les dues persones que es troben en la parella: això fa patir la fragilitat del sentiment, però entronca amb el missatge de l'Evangelí en les seves mateixes arrels. La 70ena. sessió de les setmanes socials de França (citada a *Documents d'Església* n° 665, 1996), defineix la família com a LLOC D'AMOR I DE VINCLE SOCIAL, lloc d'amor en el qual hom es troba bé.

Des d'aquesta definició, la llar serà aquell espai on la persona creixerà d'una manera equilibrada en les seves diverses dimensions, on aprendrà l'art d'estimar (ja que neix en un entorn nascut de l'amor), i des d'on s'obrirà a l'exterior: societat, els altres, i, per als cristians, a Déu i a l'Església.

Des d'aquesta concepció de la família podem encarar unes pistes d'evangelització:

a) Preparar les persones i les relacions perquè hi resulti coherent el missatge de l'Evangelí: estructurar la família des de les actituds i valors que es desprenen de l'Evangelí... respecte, el diàleg, l'esperit de sacrifici i la donació, acollida.

b) Ajudar a fer el lligam entre l'amor que cohesiona i dona sentit a la unitat familiar i Déu, que n'és la font.

c) Educació de la fe: la seva importància, per als adults, arrenca del convenciment que sempre estem en camí, i de la presa de consciència de la missió apostòlica. Pel que fa als infants, neix del compromís adquirit pels pares en el baptisme; compromís que no ha de veure's velat per la por davant la llibertat de l'infant, que sempre arribarà a prendre les seves opcions adultes... durant la infantesa la llibertat dels pares passa indefugiblement per assumir la seva responsabilitat educativa.

* Valorar el lloc que ocupa aquesta formació enmig dels altres camps educatius (cursos, conferències, lectura personal, catequesi, grups d'adults, classe de religió a l'escola...)

* Espais de diàleg al si de la pròpia família.

* Esforç per aplicar les descobertes de la formació al ritme de vida familiar.

d) Els signes cristians: sense caure en el món feble de la superstició, ni en l'exclusivitat (el cristià també és persona en el món), afavorir un entorn que ritma l'espai i el temps amb la presència d'elements que reforcen l'experiència íntima de la fe:

* Les imatges que presideixen alguns espais claus de la llar (Creu, Maria, Sant Sopar, pessebre de Nadal...)

* La pregària comuna.

* Les celebracions o signes propis de les festes o els temps litúrgics.

* Els signes més profunds, especialment la reconciliació de les persones i l'especial atenció als més febles (ancians, malalts, els qui viuen dificultats de tota mena).

e) Unió a la comunitat eclesial: l'estil de vida avui ens marca una tendència a usar de les coses, de les persones i de les institucions com a fonts de serveis, i cada cop menys com a signes de pertinença. Així és fàcil veure com molts infants són "deixats" a l'església perquè ella es faci càrrec exclusiu de la seva formació cristiana (el mateix podria dir l'àmbit escolar, malauradament). Igualment, per a molts adults, el seu lligam a la comunitat cristiana no passa més enllà de la participació als sagraments sense sentir-se especialment vinculats amb les persones amb qui els celebren. La participació en família a la vida comunitària és un espai evangelitzador; no podem oblidar que moltes coses els infants les assimilaven per imitació. Alhora la comunitat cristiana pren el seu sentit de família per extensió de les famílies particulars que la formen.

5.2.- El treball: justícia o maledicció.

Ens permetem el permís de citar uns fragments l'Abbé Pierre, fundador i ànima de Drapaires d'Emaús, al seu llibre *Testamento* (Ed. PPC,1994).

"Els salaris i els ingressos no poden ser iguals. L'igualitarisme no existeix: dos germans bessons, alimentats de la mateixa manera i educats de la mateixa forma, mai seran iguals. (...) L'igualitarisme no funciona ni tan sols entre els pobres. La realitat és desigual. I les desigualtats, quan no són conseqüència de situacions escandaloses que s'han de denunciar, són una crida: tu, el fort, tingues present al que és més dèbil; tu que tens mitjans financers importants, tingues en compte al qui els necessita. En l'escola de la vida –de la que sol dir-se que és dura, perquè està plena de desigualtats- no hi ha altra opció: o s'aprèn a estimar u hom es converteix en un monstre" (o.c. pag.181).

"Des del dia en que van existir tres persones, des del dia en que la més forta va voler explotar la més dèbil i que una tercera es va posar enmig dels dos dient "No, això no és just!", el Regne del Cel es va fer present. Es va fer present perquè aquest home acceptava entregar-se per complet, no suportant ser feliç sense els altres, no suportant la injustícia" (o.c. pag.90)

S'ha sentit a dir: "el negoci no te entranyes", però hauríem d'afegir, el cristià sí que en te. El món del treball, de l'estudi, no són apèndix a la vida global de la persona. Són lloc per fer visible la fe que confessem, el Jesús en qual volem reflectir el nostre viure, i per tant, un lloc on podem evangelitzar amb la pròpia presència. Una colla de pistes poden obrir les portes evangelitzadores d'aquest espai:

a) Des de les qüestions social al Regne: il·luminar la vida social amb la incansable força del Regne de Déu que malda per créixer arreu. El món no és un buit encadenat d'estructures i sistemes que es van alternant, sinó el fruit d'una història de salvació en la que es va consumant el regnat de Déu, i això te unes clares conseqüències pràctiques a l'hora de moure's en les estructures.

b) Més enllà de la llei hi ha l'amor: respondre d'una manera "justa" des de la llei, no sempre equival a respondre d'una manera "justa" davant l'Amor. El

cristià, en el món del treball ha des descobrir abans la persona que l'estructura econòmica al si del qual està emmarcada.

c) Competència i comunió: dos conceptes de mal lligar. No podem viure al marge de les lleis de mercat (inherents al sistema econòmic), tampoc podem ofegar la lògica aspiració a progressar com a professionals, però, per al cristià sempre hi ha al davant el preu amb el qual s'obté aquest progrés: massa sovint no solament són qüestionables sinó detestables des de l'Evangeli els mitjans que s'utilitzen.

d) La generositat: tot treball te una doble càrrega... l'obtenció d'uns mitjans per a viure i el fruit o destinataris d'aquest treball. El treball ben fet i el "plus" que podem oferir especialment quan els destinataris d'aquest treball més ho necessiten serà obrir un camí a la gratuïtat, i una manera de reconèixer el molt que hem rebut dels altres, i de Déu, en Jesucrist que "essent ric es va fer no res" per a la nostra salvació.

e) Capacitat d'assumir les conseqüències de les actitud evangèliques en el món del treball.

f) Hi ha tasques que no admeten la neutralitat: en el món laboral hi ha feines que en la seva essència no imposen un divergència de criteris entre els qui les realitzen (tasques més tècniques), però algunes es veuen abocades a la presa de postures, aquestes demanen una especial conscienciació del cristià que les realitza (metges, advocats, consellers, món polític, càrrecs de presa de decisió sobre persones...)

5.3.- El lleure: vitamina o anestèsia.

Partint de l'obra de Joaquim Franch, El lleure com a projecte (Generalitat de Catalunya, 1985), a banda del temps dedicat al treball, hi ha dos tipus més de temps:

- * El temps dedicat a la satisfacció de les necessitats originades pel propi manteniment: menjar, higiene, repòs...

- * El temps que podríem anomenar de lleure:

- Un d'aquest temps és destinat al contacte amb els altres (participació en la vida social, establiment de relacions...)

- Una resta d'aquest temps és destinat a la pròpia persona: d'una banda "allò que m'agrada", i d'una altra a allò que elabora la pròpia identitat (reflexió, lectura, presa d'opcions...)

Per a moltes persones, joves i adolescents especialment, el lleure es converteix molts cops en un parèntesi desconnectat de la resta del temps: sembla a vegades que es comenci a viure el divendres a la tarda fins que torna el dilluns, moment en que, com el Dràcula, ens tanquem al taud de l'entre setmana. Per a aquestes persones el lleure és sovint una **anestèsia**: els sofriments i esforços de la vida quotidiana, més que ser assumits, són amagats per un temps on hom sembla canviar fins el més profund de la pròpia personalitat. Un lleure com aquest és evasiu, massa cops acompanyat pel consum desorbitat, l'alcohol, la recerca de sensacions fortes...

El lleure, però, pot ser viscut com **vitamina**, com un espai on, des de la gratuïtat, s'assumeix tota l'aventura de viure.

Si el lleure és pres des d'aquesta perspectiva, en ell hom s'hi juga bona part del que és i anhela, i bona part del fruit que està cridat a donar. Aquest temps cal

mirar-lo amb uns ulls amplis de cara a que compleixi totes les seves funcions. Amb ulls d'evangelitzador, ens fixarem en uns aspectes determinats:

a) Un espai de discerniment: si en aquests temps hom elabora la seva pròpia identitat, cal no descuidar que aquesta identitat, des de la fe és resposta a Déu, i per això s'haurà d'anar destriant, d'entre moltes possibilitats, aquelles que configuren la pròpia vocació.

b) Un espai d'humanització: en la línia de la consideració anterior, la pròpia identitat humana ha de cercar que el lleure, alliberador, no caigui en la deshumanització de la persona... la manera de divertir-se pot ser també destructiva; el canvi de ritme, evasiu; les ofertes consumistes; les relacions, explotadores.

c) Un lloc de gratuïtat, donació: el temps per als altres. Cada cop més sorprèn a moltes persones, i és un element interpel·lador, el servei ofert a canvi de res. Si bé s'ha de cercar un lleure coherent i de qualitat, el cristià ha de vetllar i evitar el contagi de creure que totes les coses, quan es professionalitzen milloren. La gratuïtat, només es pot donar de manera gratuïta.

d) Un lloc de profetisme: denuncia de l'explotació de moltes persones a través dels espais de lleure, dels mitjans evasius i empèditors de la persona...

e) Promoció de grups de reflexió i d'aprofundiment d'orientació cristiana. Igualment iniciatives de lleure des del si de la mateixa comunitat cristiana i obertes a tothom.

5.4.- Veinatge: el pany i la clau.

L'estructura urbanística que es va imposant arreu i la velocitat del ritme de vida han fet perdre llocs en l'escala de relacions al veinatge. El veinatge és el marc de relació amb les persones que compartim un mateix lloc (poble, barri, carrer...), i d'alguna manera és la perllongació més immediata del nucli familiar.

De la manera que concebem l'evangelització com a responsabilitat de persones, el veinatge és una de les primeres crides per al cristià. El pany simbolitzarà la necessària intimitat que hom ha de trobar a la llar, la clau però serà allò que barra la fàcil obertura al qui truca.

Destacarem quatre moments que poden facilitar el pas a la invitació creient.

a) L'acollida: la persona que es desplaça d'un lloc a l'altre sol viure un moment de desconcert (tots hem viscut l'experiència de sentir-nos estranys algun cop). La manera com és rebut, l'interès per la seva realitat.

b) Disponibilitat: pot passar sovint que l'intent forçat per acollir una persona pugui provocar desconfiança (semblar que hom es vol ficar on no se'l demana). Aquí la sana prudència hi dirà la seva. Amb tot no oblidem que el servei és una de les màximes del camí de l'Evangeli. La disponibilitat sincera ajudarà a posar de manifest que la voluntat no és immiscir-se en casa aliena, sinó servir en les necessitats que la persona pugui tenir: recordem la màxima "més val un veí a la porta que un parent a Mallorca".

c) Saber trobar el moment oportú, quan les circumstàncies ho permetin, per manifestar el propi testimoni creient... a la porta de casa es parlen moltes coses, per què no es deu poder parlar de la pròpia fe, de la parròquia, convidar a participar junts en una celebració...

d) El dol: la mort d'algú és encara un moment que uneix les persones. El dol, la sinceritat de l'acompanyament, l'actitud creient davant la mort, l'esperança en la resurrecció, fan del dol, més enllà d'un compromís social, un moment de proclamació profunda de Jesucrist, evitant de caure en imatges "nyonyes", però partint del propi convenciment.

APROFUNDIMENT EN GRUPS

Escolliu un dels àmbits presentats.

* Quines d'aquestes situacions, o d'altres que amplien el catàleg, descobrim en la nostra vida quotidiana concreta?

* Quines mancances o barreres trobem per evangelitzar en aquestes situacions?

* Quines eines ens poden ajudar?

(Que algú del grup en prengui nota per poder-ho recollir després. A la posada en comú destaqueu només el més important)

6.- LA FESTA EN ELS COLLECTIUS HUMANS.

Els diferents col·lectius humans (pobles, agrupacions, famílies, l'Església...) necessiten cobrir múltiples necessitats: organitzar-se, expressar-se – comunicar-se, protegir-se, alimentar-se... Àdhuc molts col·lectius neixen i funcionen en ordre a aquestes necessitats. Per tal de cobrir aquestes necessitats desenvolupen diverses funcions. La festa duu a terme algunes d'aquestes funcions col·lectives. Caldrà, però distingir-la d'altres conceptes als que popularment anomenem també festa (repòs, esbarjo, dia no laboral...).

Sense afany de fer una anàlisi exhaustiva, la festa respon a quatre grans necessitats dels col·lectius humans.

a) La festa commemora: Tots els col·lectius saben que tenen una història fruit de la qual en l'actualitat és com és aquest conjunt humà. Dins d'aquesta història hi ha uns fets que són especialment importants:

- aquells fets als quals el col·lectiu deu la seva existència (fets fundants)

- aquells fets pels quals el col·lectiu ha anat prenent noves orientacions (fets transformadors).

Igual que ho diem dels fets, s'esdevé amb els personatges que han desenvolupat aquesta història al llarg del temps.

En la festa es recorden (commemoren) aquests fets i personatges.

b) La festa actualitza: Els fets i els personatges que es commemoren en les festes no són solament mirades nostàlgiques al passat. Es fan presents en l'actualitat perquè en ells s'hi ressalten uns valors que el col·lectiu vol viure encara avui: el coratge en una batalla, les virtuts que tenia un sant, la intel·ligència d'un determinat home de ciència, l'amor al país.

En la festa, tot mirant el passat, hom afirma uns valors en els quals vol fonamentar la seva fesomia present.

c) La festa identifica: Cada membre d'un col·lectiu té la seva pròpia personalitat i manera de ser, però hi ha elements que ens uneixen especialment a altres persones: la geografia, una ideologia, una creença comuna, un estil de viure, una edat,... Tot això necessita unes formes d'expressió que identifiquen un nombre d'individus entre ells, cohesionant-los en la recerca d'un objectiu comú: la manera de vestir, l'estil de viure, la moda cultural, etc. La festa serà un d'aquests elements identificadors.

d) La festa expressa el Misteri: Davant la realitat hom hi descobreix tres nivells...

- un nivell objectiu: la realitat en quan a "mesurable" i constatable. La que expressaria el llenguatge de la ciència.

- un nivell subjectiu: la realitat en quan compresa i interpretada per cada individu o col·lectiu humà (subjecte). Llenguatge de la poesia, del mite, de l'èpica.

- un nivell transcendent: la realitat més enllà de la persona i del constatable. Àmpliament seria tota aquella realitat que anomenariem misteri, per al cristià, la realitat de Déu, en altres àmbits, el pas del temps, el desconegut, la mort i la vida, etc. Val a dir que no estem parlant de somnis, ni de fantasies, ni de sublimacions, ni d'infantilisme màgic (com alguns pensadors busquen de representar aquesta realitat), ja que tots aquests fenòmens són creació humana humana, i per tant pertanyen al nivell subjectiu; parlem de realitats que ens transcendeixen. Seria expressat pels llenguatges de la mística i de la festa.

7.- LA FESTA CRISTIANA I ELS CRISTIANS EN LA FESTA

Aprofundint el l'esquema que hem plantejat des de l'inici d'aquestes sessions, si a través de la festa cerquem una eina evangelitzadora, cal veure de quina manera aprofundim en la vivència cristiana de la festa (dimensió festiva de la comunitat).

La litúrgia i les celebracions cristianes resumeixen moltes dimensions del fet creient, però, en quan a festes, també cerquen de cobrir les funcions bàsiques de tota festa: commemorar, actualitzar, identificar i expressar el misteri. En la mesura que la celebració cristiana prengui profunditat experiencial, el cristià podrà compartir la dimensió festiva de tota la societat aportant-hi aquells elements que tingui assumits.

7.1.- Del memorial a la memòria compromesa.

La litúrgia cristiana és memorial (pensem especialment en l'Eucaristia): això és una memòria viva en la qual, d'allò que recordem, Crist resuscitat en fa una acció eficaç. Els cristians hem de revisar continuament al nostra manera de celebrar: la rutina degenera en avoriment, o bé és superada per la força vivificant de les nostres celebracions. A partir d'aquí podem emprendre la ruta evangelitzadora de la festa.

* De quina manera ajudem la societat civil a fer de la memòria una memòria compromesa en el futur?

* De quina manera fem present que, en el nostre medi, l'esdeveniment de la fe ha afaïçonat la nostra manera de ser?

* De quina manera fem vives les moltes festes cristianes del nostre calendari?

7.2.- De les benaurances als valors

Les anècdotes de sants, les proeses d'Israel, els fets de l'Evangeli, les reflexions de la Paraula de Déu que il·luminen la celebració cristiana, preparen, narren o expliquen el misteri de Crist, perquè aquest misteri vagi prenent forma en la vida concreta de cada cristià i l'obrin a l'autèntica felicitat, la que queda bellament resumida en les Benaurances.

La vivència de les benaurances com a projecte de vida i camí de felicitat, il·lumina també la manera de viure els valors en el cristià (no podem oblidar que les benaurances són font de felicitat i no pas una càrrega).

* Si la festa és recerca de felicitat, de quina manera els cristians ajudem a descobrir la felicitat inexhaurible que neix de les benaurances?

* Com discernim la festa com actualitzadora de valors, i no pas com un moment inhibidor?

* De quina manera i amb quines actituds els cristians ens fem presents en els àmbits festius? (pobresa d'esperit, netedat de cor, humilitat, justícia, pacificació, testimoni...)

7.3.- Del poble de Déu, a la fraternitat humana.

La celebració cristiana ens uneix als cristians d'arreu: aquells qui celebrem una mateixa eucaristia, un sol baptisme, una mateixa fe (tot i que prengui formes culturals diverses segons el lloc on es celebri, la festa cristiana uneix a tots en el mateix Esperit que la dinamitza).

Tota festa té aquest element identificador: una identificació que pot adreçar-se al tancament del grup o bé que pot ser un camí de fraternitat i d'obertura, d'integració de persones, d'intercanvi d'experiències...

* De quina manera l'Església pot actuar de catalitzador en la festa per tal de fer d'ella un espai de fraternitat i d'integració?

* Absorbir, col·laborar o ser absorbit?

7.4.- Del Misteri al Déu i Pare de Nostre Senyor Jesucrist.

Per al cristià, el Misteri no és el Desconegut: és Aquell que Israel va conèixer com creador i com a guia i que Jesucrist ens ha presentat com a Pare ("Abbà!"). En la nostra cultura moltes de les expressions festives tenen una arrel cristiana. Si bé arribem a l'encontre amb moltes persones pels valors que aporten aquestes festes (tendresa de Nadal, fortalesa en la Passió, novetat en la Pasqua...), és també tasca dels cristians ajudar a fer la comprensió que aquests valors tenen un fonament en Déu, i en Crist qui ens l'ha revelat.

* Es que potser no hem de véncer la lamentació de les festes que "se'ns treuen civilment", i començar a celebrar-les d'una manera significativa?

* Si amb sinceritat compartim el valor de les festes cíviques, no podem ajudar a valorar les festes cristianes?

* La sinceritat i la profunditat amb que celebrem les festes cristianes, no és potser un testimoni de vida creient?

“DIGUEM COM CELEBRES, I ET DIRÉ SI VAL LA PENA SER-HI ”

No tota celebració cristiana s'adreça a la diversió, però sí a la vivència festiva i acollidora. Per això afirmem que...

- * L'avorriment bloqueja l'acolliment
- * L'hàbit no pot confondre's amb la rutina.
- * El seny no equival a la fredor.
- * L'opció personal no descarta el sentit comunitari (sentir-se prop de les persones)
- * Els ministeris no supleixen la responsabilitat (cadascú aporta molt).
- * L'amor a la litúrgia no és sinònim de menyspreu a les persones (l'error és possible fins a la litúrgia).
- * La familiaritat no dona pas necessari a la deixadesa.
- * Adaptar-se (ni rebaixes, ni costa de gener).
- * Tenir una clara visió de les coses no és sempre seure a la “platea” de la celebració.
- * “S'hauria de fer”, o “jo podria fer”?.
- * La cara és l'espill de l'ànima: la cara de fàstic reflecteix...!
- * “Aquí, tota la vida...!” (fins els dinosaures han deixat d'existir)
- * “Quants més serem a taula la joia és més gran” (reduir les cotes de lamentació a favor de les cotes d'invitació).
- * “Aquí ho celebrem tot” (donant a cada festa i celebració els matisos que li són propis).
- * La dimensió festiva és integral (paraula, gest, oïda, proximitat, mirada, recolliment...): fem-ho de manera significativa.

LA FESTA TE UN ABANS I UN DESPRÉS:

DEMANA PREPARACIÓ

* *Saber què anem a fer.*

* *Motivació.*

* *Preparar el que hi aportaré.*

* *Comprensió dels signes.*

DEMANA TRANSFORMACIÓ

* *Com es notarà en la meua vida el que he celebrat.*

* *Com lligaré FE i FESTA.*